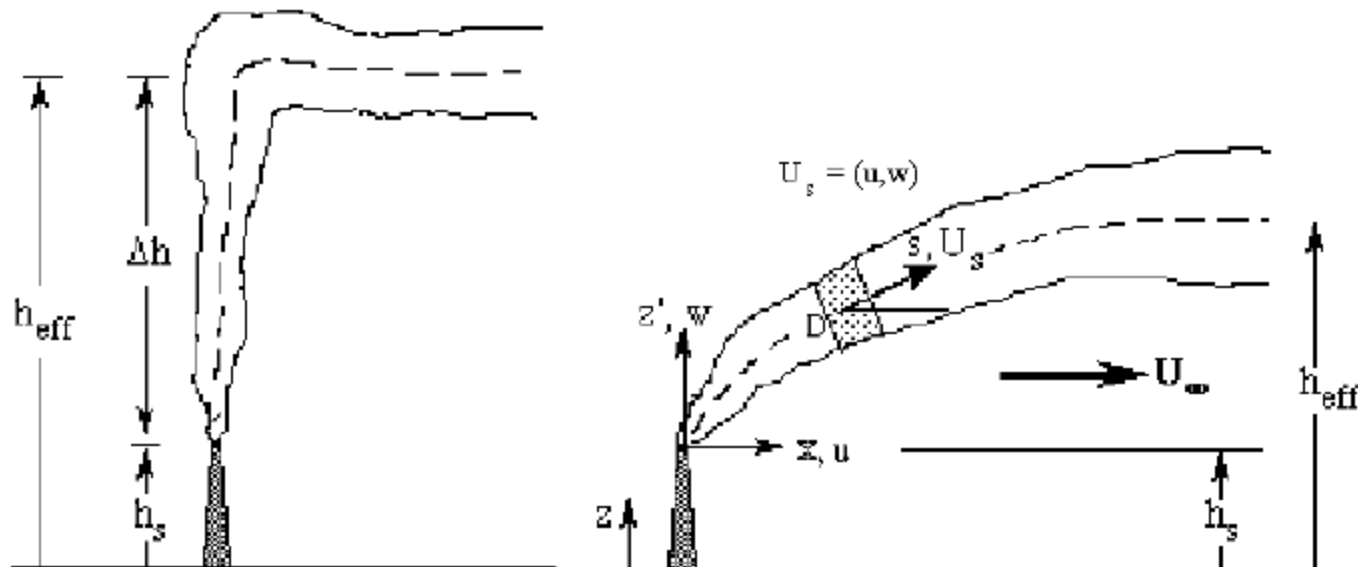

Ενεργό ύψος εκπομπής

Ύψος που δηλώνει το κέντρο των μεγίστων συγκεντρώσεων ενός θυσάνου πάνω από το έδαφος.

- Χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της διασποράς ρύπων που εκπέμπονται από μία καμινάδα.
- Διαφέρει από το πραγματικό ύψος της καμινάδας και μπορεί να είναι μικρότερο ή μεγαλύτερο
- Εξαρτάται από τη θερμοκρασία και την ταχύτητα εξόδου των ρύπων από την καμινάδα, από την ταχύτητα του ανέμου και από την τοπογραφία.

ΑΣΚΗΣΗ

Σημειακή πηγή σε αστική περιοχή με ενεργό ύψος $H=100$ m εκπέμπει SO_2 με ρυθμό $Q=20$ g/s. Να βρεθούν οι συγκεντρώσεις σε απόσταση $x=200$ m από την πηγή κατά μήκος του κεντρικού άξονα και στο έδαφος κατά μήκος του διαμήκη άξονα για

- 1) *Αστάθεια:* $u=2$ m/s, $\sigma_y=62$ m, $\sigma_z=44$ m
- 2) *Ουδέτερη:* $u=2$ m/s, $\sigma_y=31$ m, $\sigma_z=27$ m
- 3) *Ευστάθεια:* $u=2$ m/s, $\sigma_y=21$ m, $\sigma_z=14$ m

$$c(x, y, z) = \frac{Q}{2\pi u \sigma_y \sigma_z} \exp\left[-\frac{y^2}{2\sigma_y^2}\right] \exp\left[-\frac{(H-z)^2}{2\sigma_z^2}\right]$$

ΛΥΣΗ

i) *Κατά μήκος του κεντρικού άξονα:* $y=0$ m, $z=H$

$$c(x, 0, H) = \frac{Q}{2\pi u \sigma_y \sigma_z} \quad (1)$$

ii) *Έδαφος κατά μήκος του διαμήκη άξονα:* $y=0$ m, $z=0$ m

$$c(x, 0, 0) = \frac{Q}{2\pi u \sigma_y \sigma_z} \exp\left(-\frac{H^2}{2\sigma_z^2}\right) \quad (2)$$

1) *Αστάθεια: $u=2 \text{ m/s}$, $\sigma_y=62 \text{ m}$, $\sigma_z=44 \text{ m}$*

i) (1) $\rightarrow c(200\text{m}, 0, 100\text{m}) = \frac{20 \text{gs}^{-1}}{2\pi \cdot 2\text{ms}^{-1} \cdot 62\text{m} \cdot 44\text{m}} = 5.834 \cdot 10^{-4} \text{gm}^{-3} \Rightarrow$

$$c(200\text{m}, 0, 100\text{m}) = 583.4 \mu\text{g m}^{-3}$$

ii) (2) $\rightarrow c(200\text{m}, 0, 0) = \frac{20 \text{gs}^{-1}}{2\pi \cdot 2\text{ms}^{-1} \cdot 62\text{m} \cdot 44\text{m}} \exp\left[-\frac{(100\text{m})^2}{2(44\text{m})^2}\right]$

$$= 583.4 \cdot 10^{-6} \cdot 0.756 \text{gm}^{-3} \Rightarrow c(200\text{m}, 0, 0) \cong 44.1 \mu\text{g m}^{-3}$$

2) *Ουδέτερη: $u=2 \text{ m/s}$, $\sigma_y=31 \text{ m}$, $\sigma_z=27 \text{ m}$*

i) (1) $\rightarrow c(200\text{m}, 0, 100\text{m}) = \frac{20 \text{gs}^{-1}}{2\pi \cdot 2\text{ms}^{-1} \cdot 31\text{m} \cdot 27\text{m}} = 1.9015 \cdot 10^{-3} \text{gm}^{-3} \Rightarrow$

$$c(200\text{m}, 0, 100\text{m}) = 1901.5 \mu\text{g m}^{-3}$$

ii) (2) $\rightarrow c(200\text{m}, 0, 0) = \frac{20 \text{gs}^{-1}}{2\pi \cdot 5\text{ms}^{-1} \cdot 31\text{m} \cdot 27\text{m}} \exp\left[-\frac{(100\text{m})^2}{2(27\text{m})^2}\right]$

$$= 1.9015 \cdot 10^{-3} \cdot 0.001 \text{gm}^{-3} \Rightarrow c(200\text{m}, 0, 0) \cong 1.902 \mu\text{g m}^{-3}$$

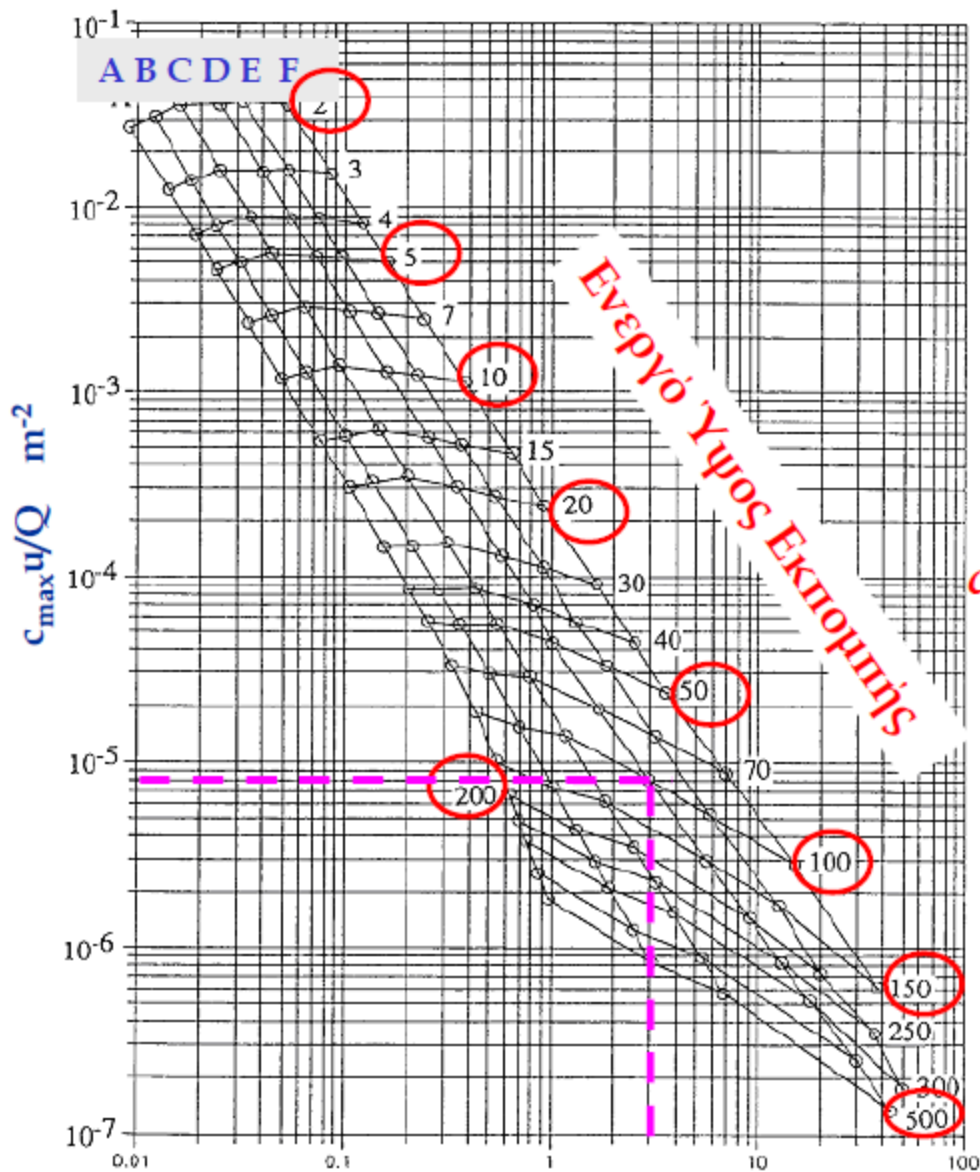
3) *Ευστάθεια: $u=2 \text{ m/s}$, $\sigma_y=21 \text{ m}$, $\sigma_z=14 \text{ m}$*

i) (1) $\rightarrow c(200\text{m}, 0, 100\text{m}) = \frac{20 \text{ gs}^{-1}}{2\pi \cdot 2 \text{ ms}^{-1} \cdot 21 \text{ m} \cdot 14 \text{ m}} = 5.4134 \cdot 10^{-3} \text{ gm}^{-3} \Rightarrow$

$$c(200\text{m}, 0, 100\text{m}) = 5413.4 \mu\text{g m}^{-3}$$

ii) (2) $\rightarrow c(200\text{m}, 0, 0) = \frac{20 \text{ gs}^{-1}}{2\pi \cdot 2 \text{ ms}^{-1} \cdot 21 \text{ m} \cdot 14 \text{ m}} \exp\left[-\frac{(100\text{m})^2}{2(14\text{m})^2}\right]$

$$= 5.4134 \cdot 10^{-3} \cdot 8.34 \cdot 10^{-12} \text{ gm}^{-3} \Rightarrow c(200\text{m}, 0, 0) \cong 4.5 \cdot 10^{-8} \mu\text{g m}^{-3} \cong 0$$

Μέγιστες συγκεντρώσεις στο έδαφος → Παραγωγή εξίσωσης Gauss ως προς x
 Δυσκολία λόγω πολύπλοκης εξάρτησης συντελεστών διασποράς από x

Χρήση νομογράμματος

$$c(x, \theta, \theta) = \frac{Q}{2\pi\sigma_y\sigma_z} 2 \exp\left[-\frac{H^2}{2\sigma_z^2}\right]$$

$$\frac{c_{max} u}{Q} = \frac{\exp\left[-\frac{H^2}{2\sigma_z^2}\right]}{\pi\sigma_y\sigma_z}$$

Απόσταση εμφάνισης μέγιστης συγκέντρωσης στο έδαφος (km)

Παράδειγμα

$$Q=20 \text{ gs}^{-1}, u=5 \text{ ms}^{-1}, H=100 \text{ m KE}=D$$

Τομή D & ενεργού ύψους H

Κάθετη στον άξονα x → Εύρεση απόστασης εμφάνισης μέγιστης συγκέντρωσης

$$(x=3 \text{ km})$$

Κάθετη στον άξονα y → Εύρεση λόγου $c_{\max}u/Q$

$$(c_{\max}u/Q = 8 \cdot 10^{-6} \text{ m}^{-2})$$

$$c_{\max}u/Q = 8 \cdot 10^{-6} \text{ m}^{-2} \rightarrow c_{\max} = Q \cdot u^{-1} \cdot 8 \cdot 10^{-6} \text{ m}^{-2}$$

$$c_{\max} = 20 \cdot 10^6 \text{ } \mu\text{g s}^{-1} \cdot 8 \cdot 10^{-6} \text{ m}^{-2} / 5 \text{ m s}^{-1} \rightarrow c_{\max} = 32 \text{ } \mu\text{g/m}^{-3}$$

$$u=5 \text{ ms}^{-1}$$

$$\text{KE: B (έντονη ηλιακή ακτινοβολία)} \quad x_{\max}=0.7 \text{ km}, c_{\max}=60 \text{ } \mu\text{g/m}^{-3}$$

$$\text{KE: C (λίγη ηλιακή ακτινοβολία)} \quad x_{\max}=1.1 \text{ km}, c_{\max}=52 \text{ } \mu\text{g/m}^{-3}$$

$$\text{KE: E (νύχτα, νέφωση <3/8)} \quad x_{\max}=6 \text{ km}, c_{\max}=20.8 \text{ } \mu\text{g/m}^{-3}$$

Ημέρα λίγη ηλιακή ακτινοβολία

Νύχτα με λεπτή νέφωση ή > 4/8

ΑΣΚΗΣΗ

Μελετήστε αν πρέπει να κτιστεί νοσοκομείο σε αγροτική περιοχή σε απόσταση 2 km από σταθμό παραγωγής ενέργειας με ενεργό ύψος 50 m που εκπέμπει SO₂ με ρυθμό Q=30g/s .

Όριο επιφυλακής για SO₂ = 350 μg/m³, ύψος νοσοκομείου z=20 m

Αστάθεια u=2 m/s, σ_y=402 m, σ_z=400 m

Ουδέτερη u=5 m/s, σ_y=146 m, σ_z=105 m

Ευστάθεια u=2 m/s, σ_y=73 m, σ_z=20 m

ΛΥΣΗ

Οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις στο σημείο του νοσοκομείου θα εμφανίζονται όταν το νοσοκομείο βρίσκεται στη διεύθυνση του ανέμου.

Λόγω της κανονικής κατανομής των συγκεντρώσεων των ρύπων, αρκεί να εξεταστεί η περίπτωση για z=20 m (ύψος του νοσοκομείου)

$$c(x, y, z) = \frac{Q}{2\pi u \sigma_y \sigma_z} \exp\left[-\frac{y^2}{2\sigma_y^2}\right] \exp\left[-\frac{(H-z)^2}{2\sigma_z^2}\right]$$

$$c(x,0,z) = \frac{Q}{2\pi u \sigma_y \sigma_z} \exp\left[-\frac{(H-z)^2}{2\sigma_z^2}\right] \quad (1)$$

1) *Αστάθεια: $u=2 \text{ m/s}$, $\sigma_y=402 \text{ m}$, $\sigma_z=400 \text{ m}$*

$$(1) \rightarrow c(2000\text{m}, 0, 20\text{m}) = \frac{30 \text{ gs}^{-1}}{2\pi \cdot 2 \text{ ms}^{-1} \cdot 402 \text{ m} \cdot 400 \text{ m}} \exp\left[-\frac{(50\text{m} - 20\text{m})^2}{2(400\text{m})^2}\right]$$

$$= 1.485 \cdot 10^{-5} \cdot 0.997 \text{ gm}^{-3} \Rightarrow c(2000\text{m}, 0, 20\text{m}) \cong 14.8 \mu\text{g m}^{-3}$$

2) *Ουδέτερη: $u=5 \text{ m/s}$, $\sigma_y=146 \text{ m}$, $\sigma_z=105 \text{ m}$*

$$(1) \rightarrow c(2000\text{m}, 0, 20\text{m}) = \frac{30 \text{ gs}^{-1}}{2\pi \cdot 5 \text{ ms}^{-1} \cdot 146 \text{ m} \cdot 105 \text{ m}} \exp\left[-\frac{(50\text{m} - 20\text{m})^2}{2(105\text{m})^2}\right]$$

$$= 6.229 \cdot 10^{-5} \cdot 0.96 \text{ gm}^{-3} \Rightarrow c(2000\text{m}, 0, 20\text{m}) \cong 59.8 \mu\text{g m}^{-3}$$

3) *Ευστάθεια: $u=2 \text{ m/s}$, $\sigma_y=73 \text{ m}$, $\sigma_z=20 \text{ m}$*

$$(1) \rightarrow c(2000\text{m}, 0, 20\text{m}) = \frac{30 \text{ gs}^{-1}}{2\pi \cdot 2 \text{ ms}^{-1} \cdot 73 \text{ m} \cdot 20 \text{ m}} \exp\left[-\frac{(50\text{m} - 20\text{m})^2}{2(20\text{m})^2}\right]$$

$$= 1.635 \cdot 10^{-3} \cdot 0.325 \text{ gm}^{-3} \Rightarrow c(2000\text{m}, 0, 20\text{m}) \cong 530.9 \mu\text{g m}^{-3}$$

Στην περίπτωση ευστάθειας οι συγκεντρώσεις είναι μεγαλύτερες από το όριο επιφυλακής. Επομένως δεν πρέπει να κτιστεί το νοσοκομείο.

ΑΣΚΗΣΗ

α) Αν σταθμός παραγωγής ενέργειας εκπέμπει SO_2 με ρυθμό $Q=60\text{g/s}$ και με ενεργό ύψος 100 m να βρεθεί η μέγιστη συγκέντρωση και η απόσταση που εμφανίζεται για τις κλάσεις ευστάθειας B, C, D, E.

β) Σε ποιες περιπτώσεις οι συγκεντρώσεις είναι μεγαλύτερες από το όριο επιφυλακής για το SO_2 που είναι 135 ppb (μέσες ωριαίες τιμές);

Δίνεται ότι η ταχύτητα ανέμου u στο ύψος της καμινάδας για τις κλάσεις ευστάθειας είναι

B: $u=2\text{ m/s}$, C: $u=3\text{ m/s}$, D: $u=5\text{ m/s}$, E: $u=4\text{ m/s}$

Πίεση αέρα: $P=1013\text{ mb}$, Θερμοκρασία αέρα: $\theta=25\text{ }^\circ\text{C}$, Μοριακό Βάρος SO_2 : $MB=64$

a)
$$\frac{c_{\max} \cdot u}{Q} = a \Leftrightarrow c_{\max} = \frac{a \cdot Q}{u}$$

i) B: $u=2$ m/s

$$x_{\max} = 0.7 \text{ km} = 700 \text{ m}$$

$$a = 1.5 \cdot 10^{-5} \text{ m}^{-2}$$

$$c_{\max} = \frac{1.5 \cdot 10^{-5} \text{ m}^{-2} \cdot 60 \cdot 10^6 \mu\text{g s}^{-1}}{2 \text{ m s}^{-1}} \Leftrightarrow c_{\max} = 450 \mu\text{g m}^{-3}$$

ii) C: $u=3$ m/s

$$x_{\max} = 1.1 \text{ km} = 1100 \text{ m}$$

$$a = 1.4 \cdot 10^{-5} \text{ m}^{-2}$$

$$c_{\max} = \frac{1.4 \cdot 10^{-5} \text{ m}^{-2} \cdot 60 \cdot 10^6 \mu\text{g s}^{-1}}{3 \text{ m s}^{-1}} \Leftrightarrow c_{\max} = 280 \mu\text{g m}^{-3}$$

iii) D: $u=5$ m/s

$$x_{\max} = 3 \text{ km} = 3000 \text{ m}$$

$$a=8 \cdot 10^{-6} \text{ m}^{-2} \quad c_{\max} = \frac{8 \cdot 10^{-6} \text{ m}^{-2} 60 \cdot 10^6 \mu\text{g s}^{-1}}{5 \text{ m s}^{-1}} \Leftrightarrow c_{\max} = 96 \mu\text{g m}^{-3}$$

iv) E: $u=4$ m/s

$$x_{\max} = 6 \text{ km} = 6000 \text{ m}$$

$$a=5 \cdot 10^{-6} \text{ m}^{-2} \quad c_{\max} = \frac{5 \cdot 10^{-6} \text{ m}^{-2} 60 \cdot 10^6 \mu\text{g s}^{-1}}{4 \text{ m s}^{-1}} \Leftrightarrow c_{\max} = 75 \mu\text{g m}^{-3}$$

b) Αν οι μονάδες πίεσης είναι σε mbar μπορεί να χρησιμοποιηθεί η παρακάτω σχέση για την εύρεση της συγκέντρωσης κ.β.

$$C^m = C^v \frac{100 \cdot P \cdot MB}{8.314 T}$$

$$C^v = 135 \text{ ppb} = 0.135 \text{ ppm}$$

$$P = 1013 \text{ mbar}$$

$$T = 273 + 15 = 298 \text{ K}$$

$$MB_{\text{SO}_2} = 64$$

$$C^m = 0.135 \frac{100 \cdot 1013 \cdot 64}{8.314 \cdot 298} \Leftrightarrow C^m = 353.3 \mu\text{g m}^{-3}$$

Στην περίπτωση της κλάσης ευστάθειας B οι συγκεντρώσεις ξεπερνούν το όριο επιφυλακής

$$C^m = \frac{C^V \cdot 100 \cdot P \cdot MB}{8.314 \cdot T}$$

C^m : Συγκέντρωση κ.β., C^V : Συγκέντρωση κ.ό., P : Πίεση σε mb
 MB : Μοριακό βάρος ρύπου, T : Θερμοκρασία σε Κ

Παράδειγμα: Το όριο επιφυλακής για μέσες ωριαίες τιμές του O_3 είναι $180 \mu\text{g m}^{-3}$. Να μετατραπεί αυτό το όριο σε μονάδες ppm και ppb όταν η πίεση ισούται με 1013 mbar και η θερμοκρασία με 25°C .

$$MB(O_3) = 48$$

$$P = 1013 \text{ mbar}$$

$$\theta = 25^\circ\text{C}$$

$$T = 273.2 \text{ K} + \theta = 298.2 \text{ K}$$

$$C^V = \frac{C^m \cdot 8.314 \cdot T}{100 \cdot P \cdot MB} = \frac{180 \cdot 8.314 \cdot 298.2}{100 \cdot 1013 \cdot 48} \text{ ppm} = 0.0918 \text{ ppm} = 91.8 \text{ ppb}$$

Όριο Επιφυλακής: 0.0918 ppm ή 91.8 ppb

Ρύπος	Μετατροπή από $\mu\text{g m}^{-3}$ σε ppm	Μετατροπή από ppm σε $\mu\text{g m}^{-3}$
	Συντελεστής μετατροπής	Συντελεστής μετατροπής
Οζον (O_3)	0.51×10^{-3}	1960
Διοξείδιο του αζώτου (NO_2)	0.53×10^{-3}	1880
Οξειδίο του αζώτου (NO)	0.81×10^{-3}	1230
Διοξείδιο του άνθρακα (CO_2)	0.56×10^{-3}	1800
Μονοξείδιο του άνθρακα (CO)	0.87×10^{-3}	1150
Διοξείδιο του θείου (SO_2)	0.38×10^{-3}	2620
Αμμωνία (NH_3)	1.44×10^{-3}	695